



16/05/2019

סגן שר הבריאות, מר יעקב ליצמן

שר האוצר, מר משה כחלון

ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו

הנדון: קריסת מערכת הבריאות בישראל

שלום רב,

פרויקט "מכתבים לבריאות" הוא יוזמה פרטית של אנשים המבקשים להעלות על הכתב את סיפוריהם האישיים, כדי לחלוק עמכם את התלאות והמצוקה שנגרמו להם בשל חוסר יכולתה של מערכת הבריאות להעניק להם טיפול הולם. במכתבים אלה נפרש בפניכם את הסיפורים הכואבים מבתי החולים, המרפאות, מוקדי החירום ושאר הנציגויות שנמצאות בתחום אחריותו של משרד הבריאות. אנו תקווה שהשיתוף של סיפורים אלה יעזור לכם להבין את חומרת המצב ולפעול במלוא הנכונות והדחיפות כדי לתקנו.

"הארץ", בשיתוף עם ד"ר משה רוחם, מתעדים את העייפות של הרופאים המתמחים (<http://tiny.cc/a1gs6y>) במשמרת האינסופית - עייפות שעלולה להיות קטלנית, למאושפזים וגם לאנשי הצוות:

"אמצע הלילה, לא זוכר את השעה. אני מתיישב בחדר מיון לכתוב מכתב שחרור. כוס קפה מספר 'כבר הפסקתי לספור' מונחת לידי ואני מקליד למחשב את סיכום מחלה. האותיות מתערבבות לי והמילים יוצאות קצת מצחיקות, אני לא שם לב ורושם בדיקת אשכים תקינה לתינוקת בת שבועיים. אני נלחם בעייפות. מנקר. רגע אחד אני מביט במסך ורגע אחרי זה מתעורר מתנומה של כמה שניות ומגלה שבמכתב שחרור של ילד אחד האות 'ר' רשומה בערך 70 פעמים ברצף. נותן לעצמי סטירה מטפורית: 'קום, קום, יש לך עוד זמן ועוד חולים לראות'. המשמרת נמשכת 26 שעות ויש עוד לא מעט כאלה באופק, אז אני אוכל משהו מתוק, מנער את הראש וממשיך הלאה.

מאז שהתחלתי את ההתמחות אני תמיד עייף. מתנהל באטיות שכזאת, תמיד מרגיש במעין ג'ט לג. לא לגמרי בטוח איזה יום היום, אם אני לפני או אחרי תורנות. אני לא לבד בזה, כל המתמחים שאני מכיר אוספים חוויות סמי-טראומטיות מהשעות פוסט משמרת. לפני כמה שנים העלתי מתמחה פוסט קצר לרשת חברתית וסיפרה על בעלה החמוד שהשאיר לה סלט מפנק שיהיה לה אחרי התורנות, ומרוב בלבול של עייפות היא חיממה אותו במיקרוגל. שרשרת התגובות תיארה המון מקרים דומים של רופאים: היה שם מתמחה שניסה לשאול אופני 'תל אופן' עם כרטיס העובד שלו ורופאים שהשאירו מפתחות או טלפון במקרר. אחד סיפר שצחצח שיניים עם משחת החתלה ואחרת שחפפה שיער עם השמפו של הכלב.

הייתה שם תגובה של רופאה שאכלה טורטייה מושקעת כשהיא עדיין בעטיפת הניילון שלה, ואחרת שאכלה נקניקיה אבל שכחה לבשל אותה. כאלה שרוצים להמתיק את הקפה ובמקום סוכר מוסיפים כפית גדושה של קוסקוס או מלח, או שהם מכינים קפה ושוכחים שהכינו אז מכינים עוד כוס, ואז עוד אחת. מתמחה אחת הזמינה קניות באינטרנט וקיבלה חמישה קילו גזר, מתמחה אחר הזמין כרטיס טיסה לחודש הלא נכון, ומתמחה שלישי חזר הביתה באוטובוס ואז גילה שבעצם הגיע לעבודה



במכונית. הייתה גם מתמחה שראתה את החתולה שלה ברחוב ולקחה אותה הביתה רק כדי לגלות שהחתולה המקורית מנמנמת בשלווה על הספה. ומתמחה אחד שבסוף תורנות, כשהוא מת מעייפות, רשם את השם של עצמו במכתב פטירה.

אלה באמת סיפורים מצחיקים מאוד, אבל קצת פחות מצחיק לחשוב שברמת העייפות הקיצונית הזאת אנחנו נאלצים לקבל החלטות, לבצע פעולות רפואיות, לעשות החייאה ולהיכנס לחדר ניתוח. נתקלתי השבוע בפוסט בפייסבוק שפרסם חבר מהלימודים, ד"ר משה רוחם, מתמחה בהרדמה בבית חולים בפריפריה. קראתי את הפוסט שלו וזה כבר לא מצחיק. זה לא משחרר לחץ אלא פשוט מרגיז. אלה הדברים שכתב:

'ארבע לפנות בוקר. עד עכשיו עבדנו בחדר ניתוח - אפנדיציטים, תיקון שברים, ומטופל אחרי ניתוח מעקפים שמדמם לתוך החזה. אני מעל 20 שעות עובד רצוף, והספקתי לישון 20 דקות לפני שקוראים לי בדחיפות לחזור לחדר ניתוח. ילדה בת שנה וחצי מגיעה עם זיהום חריף בכניסה לקנה הנשימה. זה מצב מסוכן מאוד, היא מתנשמת ודרכי האוויר שלה יכולים להיסגר בכל רגע. המתמחה הוותיק שאיתי מתייעץ עם המומחה הכון בטלפון וביחד הם בונים תכנית פעולה איך להרדים ולהנשים אותה בצורה הבטוחה ביותר. אנחנו נכנסים לחדר ניתוח ומכינים את הציוד.

'המוח שלי מעורפל, אני נלחם לחשוב בבהירות. במקום להיות חד וערני, אני מרגיש שכל התנועות שלי הן בהילוך אטי. אני שונא את המערכת באותו רגע. אני שונא את המערכת שהכניסה אותי למצב הזה. אני שונא את העובדה שאני אחראי על חיים של ילדה בת שנה וחצי, כשכרגע אפילו פעולה פשוטה כמו לכתוב הודעה בטלפון קשה לי. הפעולה מסתיימת בהצלחה. הילדה עוברת לטיפול נמרץ. אנחנו מספיקים עוד להכניס לניתוח מטופל צעיר עם תסביב אשך לפני שהבוקר מגיע.

'וזה לא רק אני. וזה לא חדש. בית החולים מלא במתמחים עייפים בכל לילה. הפנימאי שמטפל בכאבים בחזה. הכירורג שנכנס לניתוח באמצע לילה. הרדיולוג שמפענח CT דחוף לפנות בוקר. אנחנו עייפים והעייפות הזאת פוגעת בנו ובמטופלים. היא הורגת אנשים'.

המילים הכואבות האלו מעלות שאלות קשות ומוחקות מהשפתיים כל בדל של חיוך כשאנחנו חושבים על המתמחה העייף. מה יקרה אם זאת לא תהיה טעות בהקלדה, שתייצר מילים מצחיקות או המון 'ר' על מסך, אלא מינון גבוה פי עשרה של תרופה קטלנית? או שלא נתבלבל בין הסוכר לבין הקוסקוס אלא בין העורק לווריד? מה יקרה כשהעייפות, שפוגעת באיכות החיים שלנו וביכולת שלנו לתפקד בסיטואציות שמחוץ בית החולים, תהרוג מטופל? מה יקרה אם היא הרגה כבר?

בינתיים המערכת הרפואית, מקבלי ההחלטות ומי שאמונים על שינוי המצב מתעקשים להשאירו כפי שהוא. במעט הזמן שהפוסט של ד"ר רוחם באוויר התגובות אליו מנחמות. הוא זוכה להמון שיתופים, תגובות מזדעזעות מהמצב שהגענו אליו לצד תגובות תומכות ותקווה לימים טובים יותר. נכון לעכשיו זה נשאר שם, ברשת החברתית. הוא חותם את הפוסט עם מבט עגום קדימה: 'אני מאוד פסימי. נראה שלמי שאכפת אין יכולת לשנות ולמי שיכול לשנות פשוט לא אכפת'. אבל אם רופאים כמו ד"ר רוחם ימשיכו להציף את הבעיה וכולנו נמשיך להילחם כדי לשנות אותה, אולי נהיה קצת פחות עייפים והרבה יותר בריאים."

מספרי הרופאים, האחיות, מיטות האשפוז ואמצעים חיוניים נוספים בבתי החולים ובמרפאות. משנה זו ועד התקופה הנוכחית, אוכלוסיית ישראל גדלה מ-3.5 מיליון איש ליותר מ-8 מיליון. כל ההבטחות להוסיף תקנים לאנשי צוות ומיטות אשפוז טורפדו בשל חוק ההסדרים ולא מומשו. מסקנות ועדת גרמן משנת 2014 לא מומשו אף הן, עקב פיזור הכנסת והממשלה וקיום הבחירות מוקדם מהצפוי.

ממשלות ישראל לדורותיהן הזניחו את תיק הבריאות בישראל כבר לא נמצאת "על סף קריסה", היא קורסת בפועל. כעת האחריות נמצאת בידיכם.

אנו, אזרחיות ואזרחי ישראל הסובלים מדי יום כתוצאה מההזנחה המתמשכת, דורשים להציב את שיקום מערכת הבריאות בראש סדר העדיפויות הלאומי, ולייחס לתקציב ולקשיי התפעול של מערכת הבריאות את



אותה מידת חשיבות שמוענקים לתקציב ולקשיים של מערכת הביטחון. ההגנה על חייהם של אזרחי המדינה כוללת לא רק פעילות צבאית, אלא גם את השמירה על תפקודן התקין של מערכות מצילות חיים, מאריכות חיים ותומכות באיכות החיים. אנו נמשיך להזכיר לכם ולהפציר בכם להתגייס למטרה, עד שנראה שינוי לטובה מיושם בפועל.

בציפייה ובתקווה לטיפולכם המידי,

צוות "מכתבים לבריאות"